

Asia: VN/23654/2021/

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Ehdotuksen tavoitteena on siirtää asiakirjoja ja tietoja mahdollisimman laajasti kansalliseen arkistotietovarantoon, jonka rekisterinpitäjänä toimisi Kansallisarkisto.

Suomalainen Tiedeakatemia pitää ehdotuksen vaikutuksia tieteilijöille ja tieteen tekemiselle myönteisinä. Se, että tieteilijät saisivat laajassa mittakaavassa yhdestä paikasta käyttöönsä tietoa etenkin digitaalisessa muodossa niin, että eri tietovarannon osia voidaan myös yhdistää, tehostaa huomattavasti tieteen tekemisen edellytyksiä. Keskittämisen myötä myös tietojensaantilupia koskevan hallinnon voidaan odottaa yksinkertaistuvan. Mahdollisuus nimi-, henkilötieto- ja yhteystietojen poistamiseen saattaa myös laskea kynnystä luovuttaa tietomateriaalia tutkimuskäyttöön.

Ehdotukseen olisi suotavaa ottaa selkeät säännökset maksupolitiikasta silloin, kun tietoja käytetään tutkimustarkoituksiin. Ehdotuksen mukaan Kansallisarkisto voisi periä asiakirjan sähköpostitse antamisesta maksuja. Ehdotuksessa on epäselvä virke, jonka mukaan: ”Maksut määräytyisivät julkisuuslain 34 §:n muiden kuin 1 momentin mukaisesti.” Tiedeakatemia pitää tärkeänä, että yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimuskäyttöön tieto tulisi antaa lähtökohtaisesti maksutta, ja myös siinä tapauksessa, että arkistotietovarannon eri osiin sisältyviä tietoja on yhdistetty tai aineistoon on tehty digitaalisia hakuja.

Rapelo Nina
Suomalainen Tiedeakatemia